Nro 70.

KURYER LITEWSKI

Za dozwoleniem Naywyższego Rządu Nayiaśnieyszego CESARZA Imperatora Całey Rossyi.

Z WILNA 1. CZERWCA ROKU 1798 W PIĄTEK

UKAZ JEGO IMPERATORSKJEY MOSCI SAMOWŁADNĄCEGO CAŁĄ ROSSYĄ

z Rrządzącego Senatu

Litewſkiemu Guberſkiemu Rządowi.

Według Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Rządzący Senat wyſłuchawſzy przedſtawienia Aktualnego Taynego Konsyliarza Generał Prokurora i Kawalera Xięcia Jmści Alexego Kurakina; w którym wyraził, że Guberńſki Białoruſki Prokuror Jmść Pan Rospopow przedſtawował Onemu o nieryckłym wykonywaniu przez Sądy Powiatowe przedpisań od Zwierzchności wychodzących, w oddawiniu komukolwiek z proceduiących z finalnego ukonczenia Spraw przysądzonych maiątkow; i że ſztroffy pieniężne na Sedziow wſkazuiace ſię nie czynią żadnego wrażenia; gdyż takowe ſztrofy płaci ten za nich, na czyi awantaż Exekucya przewleka ſię: zapobiegaiąc więc temu złemu, czy nie raczy Rządzący Senat takie przedſięwziąć srzodki, ktoreby doſtatecznemi były do zmuſzenia Sadow ku prędszemu wykonywaniu daiących ſię onym rozkazow, rozciągnowſzy poſtanowienie temu zamiarowi odpowiedne i na wſzyſtkie Gubernii, w których Proces na Prawie Statutowym osnowany: Rozkazali, aby przecięte były wyrażone Rapportem Guberńſkiego Prokurora Rospopowa nieporządki, i bezprawia; nietylko w Białoruſkiey, lecz i we wſzyſtkich Guberniach Prawem Statutowym Sądzących ſię, zalecić tamecznym Guberńſkim Rządom, aby one z obowiązku swoiego miały nad tym pilne baczenie; oraz aby zaleciły od ſiebie wszyſtkim Powiatowym Sądom, że jesli przekonanemi będą zaſiadaiący o umyslną przewłokę w doprowadzeniu do ſkutku Dekretu przysądzaiącego maiątki; za naypierwſzym wydarzeniem ſię tego, usunieni zoſtaną od obowiązkow i oddani pod Sąd dla wymiaru ſurowey kary, Prawami w tym porządku wſkazaney; o czem dokąd należało rozeſłane Ukazy. Aprila 19. dnia 1798. Roku.

Ober Sekretarz Jan Repiew
Sekretarz Paweł Tytow
Tytularny Sowietnik Bazyli Rabikin.

---

z Londinu 11 Maia z Gazety Hamburskiey.

Statek Orestes, który niedawno zawinoł do Portsmouth, przyniosł Admiralicyi ważną wiadomość, iż flottilla Francuzka z 60 szalup złożona, 6 tysięcy maiąc na sobie lądowego żołnierza, pod kommendą Kapitana Muskin, attakowała d. 8 wyspę Marcou. Skutek attaku był taki że nieprzyiaciel straciwszy do 300 ludzi zabitych lub ranionych, ze wstydem zaniechać musiał przedsięwzięcia swoiego.

Sześć szalup zatopiły batterye nasze, inne uszkodzone do la Hogue uciekły w naywiększym nieporządku. Gdyby krążące w bliskości fregaty nasze mogły wniść do

bitwy, klęska Francuzom zadana byłaby nierównie znacznieyszą. Lecz nagłe morza uciszenie temu przeszkodziło. A ieżeli skała o 5 mil od brzegow nieprzyiacielskich odległa, od 500 żołnierzy tylko, częścią inwalidow broniona, odpor dała skuteczny, czegoż się spodziewać nie należy po flottach, armiach, i całey potędze ziednoczonego dziś narodu Angielskiego.

Kapitan Sidney Smith był dnia wczorayszego prezentowany Królestwu Jchmciom w Buckinghamhouse, w takim odzieniu, iakie miał na sobie z Temple wychodząc. Po audiencyi prywatney, miał u Monarchy publiczną, w mundurze Officyera morskiego, i Szwedzkim orderze, który otrzymał od ś. p. Króla Gustawa 3 Przechodzącego do Pałacu lud zgromadzony witał radosnym okrzykiem. Dzień ow był dla niego prawdziwie dniem triumfu.

Ministerium rozkazało wypuścić na wolność Francuzkiego Kapitana Bergeret, który nie dawno iezdził do Paryża nakłaniaiąc Direktoryat do zamiany brańcow woiennych. Sidney Smith naywiększą do iey uskutecznienia był przeszkodą. Do niego rząd Francuzki osobliwszą miał urazę, za zpalenie flotty Toulońskiey, gdysmy ten port opuszczali. Teraz gdy dziwnym zdarzeniem powrócił do Oyczyzny, Direktorowie może kiedyżkolwiek pomyslić zechcą o zamianie z obu stron pożądaney.

Kommissya od Jzby Niższey wyznaczona, przeyrzawszy rozmaite pisma zciągaiące się do obeyścia się z iehcami u nas Francuzkiemi wczora dała rapport 1. Direktoryat niesprawiedliwie obwinił rząd Angielski o złe traktowanie ieńcow ta potwarz przez nieprzyiacioł W. Britannii wymysloną iest na usprawiedliwienie okrutnego we Francyi obeyścia się z uwięzionemi Anglikami.

2. Francuzi ieńcow Angielskich traktuią bezwzględnie z okrucieństwem i bezprzykładną nieludzkością, która się przeciwi prawom woiennym. 3. Direktoryat statecznie odrzucał wszystkie propozycye od rządu Angielskiego podane do sprawiedliwey brańcow zamiany. 4. Naostatek wszelkie prawa narodow zasady zgwałcone zostały na osobie Kapitana Sidney Smith.

Dni temu kilka, P. Fox znayduiac się na Klubie Whigs zwanym, miał długą mowę, i dowodził że Ministrowie do W. Britannii chcą wprowadzić terrorizm. Zabrał głos ponim P. Sheridan, i mòwił nie toż samo co w Niższey Parlamentu Jzbie powiedział. Pili potym zdrowie naywyższey władzy ludu Britańskiego. Król Jmć o wszystkim uwiadomiony, imie P. Fox wymazał własną ręka z regestru konsiliarzow swoich iak niedawno uczynił z Xiążęciem de Nor-folck P. Fox był zaszczycony tą dostoynością przez lat 16. że Powiadaią wielu innych Konsiliarzow dobrowolnie chcą złożyć urzędy swoie.

Na ostatnim posiedzeniu Izby Niższey wniosł P. Thornton, ażeby przynaymniey w niektórych okolicach Afrykańskich mógł bydź zniesiony handel murzynow, przez co dźwignełaby się z upadku kompania ustanowiona w Sierra Leona, którey początkowy kapitał 240. tysięcy F.S. wynoszący, do 60. tysięcy został zmnieyszony. Mówił za Proiektem P. Pitt i kilku innych; lecz dla małey liczby Reprezentantow przytomnych, rzecz na czas inny odłożono. Wczora dla słabości zdrowia pierwszego Ministra nic się ważnego nie stało.

Xiąże Wallii pisał do Króla Jmści, prosząc ażeby mu dozwolił służbę odbywać woyskową. Xiąże de Clarence ofiaruie bydź pierwszym Kapitanem u Lorda Duncan Campredown. Pomieniony Admirał wkrótce spodziewany jest do naszey stolicy; bandera jego ma bydź zawieszona na okręcie Téméraire od 98. armat. Kilka okrętow zeszłego roku w bitwie Batawom zabranych, mianowicie Jupiter Admiralski, naprawiono, i do flotty Królewskiey przyłączono.

Admirał Pringle powrócił z Przygórka Dobrey nadziei do Plymouth. Z Portsmout wysłano jeszcze kilka woiennych okrętow na wzmocnienie flotty Lorda Bridport przed Brestem krążącey. Według listow odebranych z Lisbony Lord S Vincent bardzo skrycie czynił przygotowania do swoiey podróży, snadź ażeby nieprzyieciel o wyściu jego nie mógł powziąć wiadomości; Officyerowie kommenderuiący okrętami Angielskiemi dowiedzieli się w ten czas o przedsięwzięciu Wodza, gdy już kotwice podnosić kazał.

z Paryża 12. Maja z Gazety Frankfortskiey

Dnia zawczorayszego, porządkiem w prawie przepisanym, los ciągneli Direktorowie, który z nich ma ustąpić mieysce następcy swoiemu. Gałkę zawieraiacą napis: Direktor urząd kończący, wyciągnoł Neufchateau. O czym gdy Władza wykonawcza doniosła Prawodawcom, natychmiast Rada 500. przystąpiła do obierania Kandydatow. Liczbę głosow prawem przepisaną mieli za sobą; Treilhard, Monge, Garat, i Brune. Po nich naywięcey Ernouf, Berthier, Pleville, Taleyrand. Perigord, Ceurnonville, Cambaceres, Camus, Kleber, i kilku innych.

Dnia jutrzeyszego powtóre Prawodawcy głosować będą, zatym w Radzie starszych nastąpi wybor Direktora nowego. Listy z La Hogue pisane donoszą, że Kapitan Muskin wyspy Marcou d. 19. floreal attakował; wyprawa została nieskuteczną; stracilismy 4 ludzi zabitych, 10

ranionych; bat jeden zatopiono; ekwipaż iednak wyratowany został. Muskin miał powtórny attak przypuścić, jeśli mu wiatry posłużą.

Z L' Orient wiadomość smutną odbieramy, że okręt od 74. armat, dzień 14. Lipca zwany, ogniem zpłonoł w porcie pomienionym. Pożar był krótki, lecz gwałtowny; nic nie uratowano; Podobny temu przypadek ledwie nie obrócił w perzynę w porcie Havre warstatów okrętowych, magazynów, i arsenału; wczesny ratunek złemu zapobiegł. Na zpalonym w L' Orient okręcie żywność była 6. miesięczna dla licznego ekwipażu; a kilku inwalidów na straży.

Generał Berthier wyiechał do Toulonu. gdzie ma sprawować urząd Szefa Generał Sztabu, na którym w armii Włoskiey tyle się wsławił. Pierwszy Adjutant Generała en chef Buonaparte, Verdiere, udał się do tegoż portu; i Buonaparte podobno też samą podróż przedsięwziął; chodzą po ręku listy z Chalons nad Saone pisane, donoszące, że przez pomienione miasto przeieżdżał.

W Departamencie wyznaczonym do przyspieszenia morskiey wyprawy przeciw Anglikom, zaszła odmiana. Andreossi za rozkazem Direktoryatu odiechał do Toulonu, mieysce jego zastąpił Marescot Generał Inżenierow. Zeltner Poseł Rpltey Szwaycarskiey przybył do Paryża. Obywatele Berneńscy wyiednali u Direktoryatu naszego odstąpienie 6. millionow nakazaney kontribucyi. Licząc od dnia dzisieyszego woyska Francuzkie w Szwaycarach z własnego grosza żyć zaczną.

Strażnicy więzienia Temple, którzy Kapitana Sidney Smith na wolnosć wypuścili, są aresztowani. Powiadaią że Kanonik Van Eupen, który pod panowaniem ś. p. Józefa 2 Cesarza wpływał do rewolucyi Niderlandzkiey na deportacyą do Cayenne skazany i do Rochfort zprowadzony, tamże umarł. Towarzyszow nieszczęścia iego blisko 300 na fregatę iuż wsadzono.

W Bordeaux policya uwiadomiona, że Portugalczycy za pasportem Hiszpańskim przybyli, kupuią statki chcąc one uzbroić na korsarzow, wszystkich aresztować kazała. O spisku odkrytym w Florencyi tyle wiemy, że na czele onego był Attalis Neapolitańczyk; miał przy sobie wiele rozmaitych papierow, z których pokazało się, że liczba stronników nie więcey nad osob 4 wynosiła, między temi ieden tylko znaydował się Toskański obywatel.

Elekcye podwoyne lub wątpliwe są iuż osądzone. Dzień 8 teraznieyszego miesiąca stał się dniem 5 Września roku zeszłego. Zgromadzenie prawodawcze oddaliło się od Konstitucyinych przepisow, chcąc zniszczyć spisek prawdziwy lub uroiony. Potwierdzono elekcye, w których mnieysza obywatelow liczba przeciwko większey czyniła. Gdzie zaś rozdwoienia nie było wymazano z regestru Reprezentantow osoby rządowi przeciwne.

Z tych nayznacznieysi są Lindet, Gaston, Lequinio Delahaye &c. Generał Jourdan gorliwie mówił za Konstitucyą; lecz mało znalazł naśladowcow. Lamarque, przez Generała Dumourier wydany nieprzyiaciołom, widząc rzeczy obrot chociaż elekcya iego wątpliwości nie podległa, złożył urząd. Rzecz ciekawa, iakim umysłem przyimą Departamenta wiadomość o tym zdarzeniu.

Wyprawa w portach połudnowych zgotowana zbliża się do końca Z Nice piszą, że flottilla w tym porcie i Antibes uzbroiona wypłyneła do Ville franche; z tamtąd gdzie się uda nie wiadomo. Tym czasem wysłano fregaty, dla zebrania i przeprowadzenia pod strażą licznych statkow które w Genui, Liworno, i Civitavecchia czekaią ostatnich rządu rozkazow.

z Berlina 22 Maia z Gazety Berlińskiey.

Król Jmć przybywszy z Potsdamu do Charlottenburga, przez dni kilka odprawował zwyczayne rewie regimentów zewsząd ściągnionych. Dnia zawczorayszego dawał Monarcha wielki obiad, na którym znaydowali się Xiążęta familii Królewskiey, Generałowie, i Officyerowie wyższego Sztabu. Wczora była wielka rewia Xiąże panuiący Brunswicki woysk Pruskich Feld Marszałek przybył do naszey stolicy.

Niedawno Król Jmć edyktem zabronił podawania prożb do Tronu swoiego. Odtąd obywatele, nie zabieraiąc bez potrzeby drogiego czasu Monarsze w potrzebach swoich prosto udawać się powinni do sądow niższych, od których appellacya idzie do Kamery Prowincyonalney, z tamtąd naostatek do Berlińskich Departamentow. Jeżeliby nigdzie nie znaleźli sprawiedliwości; w tym iedynie zdarzeniu Król Jmć pozwala prożbę do siebie podawać.

z Rzymu 21 Kwietnia z Gazety Frankfortskiey.

W Civitavecchia nie ustaią przygotowania do wyprawy taiemney; niezmierną moc ammunicyi i artilleryi zprowadzono do pomienionego portu. Niedawno w Orvietto i mieyscach okolicznych chały się wiedzieć grozne rozruchy. Kawalerya i piechota Francuzka spokoynosć przywróciły. Wysłano inne diwizye do Marchii, Rietti Velletri, dla zapobieżenia przewidzianemu wzburzeniu umysłow gminnych.

Nowy legion Rzymski pomnaża się codziennie; wszystkie Departamenta rekrutow dostarczaią. Drogie sprzęty rozmaitym obywatelom wydarte, na przedaż wystawiono.

D. 26. Garat Ambassador Francuzki u Dworu Króla Jmci Dwóch Sicilii przeieżdżał niedawno przez naszą stolicę śpiesząc do Neapolu. Wyglądamy do nas przybycia 2800 Cisalpińskich żołnierzy, którzy przyłączeni bydź maią do legionu Rzymskiego. Twierdze graniczne opatrywać pilnie kazano Ankońska znacznie będzie wzmocniona. W Neapolitańskim Królestwie nie ustaią woienne przygotowania na lądzie i morzu. Kilku Officyerow i Urzędnikow o zdradę przekonanych na śmierć skazano.

z Turinu 6 Maia z Gazety Berlińskiey.

Jest nadzieia że spokoyność w Prowincyach naszych będzie przywróconą. Złośliwe zamysły buntownikow w niwecz obrócone zostały przezornością rządu kraiowego, i woysk Królewskich walecznością. Pierwsza łotrow diwizya wtargnowszy do doliny Luzerne, wypędzona została ze wsi Bobbio i Villar. Jnna ieszcze liczniey sza w Wyższey Novarze opanowała kilka mieysc warownych, drzewo wolności wszczepiła, wybrała kontribucye: Lecz attakowana, porażona, straciła wielu zabitych, więcey wzięto w niewolę.

Reszta niedobitkow zchroniła się wgóry, gdzie ścigana, odbiedz musiała armat, koni, i zewad obozowych. Wyprawa do Prowincyi Acqui na granicach Liguryiskich, nie mniey pomyślną była. Słowem wszędy buntownikow porażono sposob dalszego woiowania odięto, i z kraiu wygnano. Nad większym ieziorem bitwę nayważniejszą stoczono; tu nie tylko lądem zwyciężono zupełnie, tak nazywaiących się Piemontskich Patriotow, ale też na iezierze zabrano im zbroyne statki, i 160 ieńcow zdobyto.

z Zurich 5 Maia z Gazety Berlińskiey.

Ledwie d. 30 Kwietnia Francuzom powiodło się opanować Rapperschwil po kilkokrotnym attaku, i wielkim z obu stron krwi rozlaniu: Nie raz Szwaycarowie odparli Republikantow. Ci skoro staneli na mieyscu, postrzegli natychmiast przybywaiących Deputatow z Cantonu Glaris; prosili o 48 godzinne broni zawieszenie, ażeby tym czasem nakłonić mogli mieszkańcow do przyięcia narzuconey przemocą konstitucyi; lecz ich propozycye, z iakiego względu niewiadomo, odrzucone zostały.

Tegoż dnia po południu Francuzi szturm przypuścili do Szwaycarskich okopow pod Richterschwil usypanych; bitwa do nocy się przewlekła; woyska Cantonowe z placu ustąpiły 1 Maia pod Ulznach krwawsza nad inne bitwa nastąpiła; zwycięztwo przez czas długi ważyło się na dwie strony; przychyliło się nakoniec do Francuzow, którzy też dnia następuiącego rano do Ulznach wkroczyli. Zwycięzcy przyznaią że waleczniey potykać się nie można było, ani uporczywiey stać na boiowisku, iak na ten czas uczynili Szwaycarowie.

Nie można było zapewne tego się spodziewać po narodzie do woyny nie nawykłym; a iednak żaden żołnierz nie pierzchnoł, żaden nie uciekał; przymuszeni do odwrotu odstępowali porządnym szykiem; przenosząc się z iednego mieysca na inne stanowiska, i broniąc wszystkich z naywiększym azardem i zapalczywością. Dowodem tego: są pola i góry trupem zasłane wioski zpustoszałe, w których dziś trudno iednego nawet znaleść mieszkańca. Nasi obywatele u żołnierzy Francuzkich kupuią tanio zrabowane sprzęty; maiąc później wrócić współziomkom.

Dnia dzisieyszego wiadomość odbieramy, że Francuzi coraz głębiey wkraczaiąc, d. 3 rano zaieli ważne stanowisko, Notre Dame des Hermiltes nazwane, przełamawszy wszystkie trudności, które to mieysce niedostępnym czyniły. Czyli tego dokazała kolumna z Zug idąca, lub z Ulznach, nie wiadomo; to pewna, że strata pomienionego mieysca trwogą napełniła mieszkańcow 5 małych Cantonow. Glaris przysłał powtóre Deputowanych; prosząc o zawieszenie broni.

Wnoszą niektórzy, że to się stało za zezwoleniem innych Cantonow zprzymierzonych. Generał en chef Schavenbourg przybył do miasta naszego, wioząc dwie w bitwach zdobyte chorągwie. Rozumiemy że na armisticium zezwolił. Lecz z inney strony inne biegaią pogłoski Francuzi po wielu bitwach, oskoczeni nakoniec zostali między górami, tak dalece że Szwaycarowie mogli naiezdnikow wybić do iednego. W tym stanie będąc Schavenbourg proponować miał kapitulacyą; warunki oney, małe Cantony zatrzymaią konstitucyą dawnieyszą, kontribucyi płacić nie będą, ani utrzymywać w kraiu woysk Francuzkich. — Za dni kilka dokładnie o wszystkim wiedzieć będziemy.

Nro 70.

DODATEK DO KURYERA LITEWSKIEGO

Z WILNA 1. CZERWCA ROKU 1798. W PIĄTEK

z Mediolanu 28 Kwietnia z Gazety Frankfortskiey.

Generał en chef Brune z Genui powróciwszy, wielu emigrantow aresztować kazał W. Piemoncie rząd zupełną spokoyność przywrócił. Nasz Direktoryat przełożył zgromadzeniu prawodawczemu konieczną potrzebę określenia wolności druku, przeciw którey powstaią obrażone Mocarstwa osciennе, wyznaczono Kommissyą. Według nowey ustawy RPta Cisalpińska, nieliczące woysk Francuzkich które na żołdzie swoim trzyma, kraiowych legionow mieć będzie 6. dwa posiłkowe, i dwa regimenta kawaleryi.

D. 30. Według listow z Genui odebranych, woyska Francuzkie d. 26 siadać zaczeły na przygotowane okręta. Dnia zaś 28 więcey 80 statkow pod żagle wyszło, maiąc przydanych dla bespieczeństwa kilka fregat, dwie galery, i wielu kor arżow Liguryiskich. Z Genui, Liworno, Civitavecchia, Marselli, i Toulonu wychodzące teraz flotty zgromadzić się maią do portu S. Florent w Corsyce; za przybyciem Generała Buonaparte ruszą do taiemney wyprawy.

Do Genui spodziewaią się ieszcze przybycia kilku tysięcy piechoty Francuzkiey, i 2 dragonii regimentow; te idą po większey części bez koni, spodziewaiąc się one znaleść gdy staną na mieyscu do którego są przeznaczone. Wiele tysięcy siodeł zabrano na statki. W Piemoncie pod Acqui była potyczka między buntownikami i woyskiem Królewskim; a chociaż pierwsi zabrali 8 armat, 60 koni, 500 ieńcow, i miasto Acqui, iednakże pozniey pokonani ustąpili; a w Państwie Króla Jmci Sardyńskiego zupełna spokoyność panuie.

z Rastadu 6 Maia z Gazety Berlińskiey.

Deputacya Niemiecka przeczytawszy na ostatniey sessyi notę Posłow Francuzkich postanowiła onę przesłać Seymowi do Ratisbony, iako też Pełnomocnikom Xiążąt Rzeskich, Nim odpowiedz będzie dana, chce Deputacya długo się zastanowić, ponieważ rzecz o którą idzie, iest wagi naywiększey.

D. 11. Dziś Deputacya 43 sessyą odprawiła. Roztrzsano notę Posłow Francuzkich. Odpowiedź wygotowana będzie na posiedzeniu nas.ępuiącym, zda się rzecz pewna, iż część większa Pełnomocnikow zezwolić nie chce na nowe pretensye Direktoryatu Paryskiego, względem ustąpienia RPtey mieysc niektórych na prawym brzegu Renu, i zrzeczenia się praw Rzeszy Niemieckiey do Włoskich kraiow. Hrabia do Cobenzl dziś wieczorem tu przybył, a chociaż listy Paryskie donoszą o wyiezdzie do Toulonu Generała Buonaparte, nie stracilismy ieszcze nadziei oglądania iego w mieście naszym.

z Liworny 17 Kwietnia z Gazety Berlińskiey.

Odebralismy z Corsyki wiadomość następuiącą. W Departamen.ie Golo obierano reprezentantow do prawodawczego zgromadzenia. Wielu było Kandydatow. Przemagaiąca strona na ten urząd wyniosła obywatelow Arena, Bartolomeo i Galiazzini. Ztąd przyszło do swarow i bitwy, w którey Arena raniony został; bratu iego głowę ucięto. Zbuntowała się Bastia, uciekł w góry Arena Generał Vaubois woysko ruszył na ściganie roskoszanow, grożąc ogniem wsiom i miasteczkom, któreby onym u siebie schronienie dały.

z Manheimu 17 Maia z Gazety Frankfortskiey.

Według wiadomosci odebranych z Rastadu, powszechne w tym mieście iest rozumienie, że Hrabia de Cobenzl niedawno przybyły do Kongressu, obecnością swoią potrafi przyśpieszyć negocyacyom koniec pożądany; mówią nawet, że Rząd Francuzki odstąpił po większey części nowo uformowanych proiektow i pretensyi, a zasady przednieysze przyszłego traktatu są iuż umówione.

Od brzegow Menu 13 Maia z Gazety Berlińskiey.

Potwierdziła się wiadomość dawniey odebrana, że woyska Austryackie zgromadzaiące się nad rzekami Lech i Iller w okolicach miasta Linz &c. odebrały teraz

przeciwne rozkoszy. Regimenta składaiące contingens cyrkułu Austryackiego do armii Rzeskiey, które dotąd stały w Bawaryi, ruszaią do kraiow dziedzicznych; główna ich kwatera w mieście Friedberg pod Auspurgiem będąca, za dni kilka na inne mieysce przeniesioną zostanie.

Z drugiey str ny wielka część woysk Francuzkich, na prawym brzegu rzeki Lann i Nidda rozłożonych, za Ren przez Moguncyą ustąpiła. Wszystkie teraz regimenta wychodzą z stanowisk swoich. General Leval z Usingen przeniosł się do Hoecnst. Do Elberfeld wkroczyła nowa półbrygada. Batalion woysk Palatińskich znayduiący się w Duren przeszedł na brzeg prawy.

z Hamburga 15. Maja z Gazety Berlińskiey.

Przed kilko dniami przybył do miasta naszego Generał La Fayette, maiąc z sobą starszego Syna, który niedawno powrócił z Ameryki, dwie córki, i Generała Latour Maubourg, chcąc legalizować według praw Francuzkich, małżeństwo córki swoiey z Synem pomienionego Generała. Ten akt odprawił się u Konsula Rpltey w obecności Ministra Francuzkiego, Batawskiego, i Amerykańskiego. Cała kompania wnet pospieszyła do Plaven, gdzie Generałowa La Fayette ciężko choruie.

z Bruxelli 8. Maja z Gazety Berlińskiey.

Niektóre diwizye należące do prawego skrzydła armii Angielską zwaney które do Renu już ruszyły, w drodze odebrawszy rozkaz przeciwny pierwszemu zaczynaią śpiesznie powracać do portow Dunquerque i Ostendy, wszystkie nadbrzeża naszego kraiu i Rpltey batawskiey pilnie są strzeżone od licznych statkow Angielskich.

z Lausanny 8. Maia z Gazety Frankfortskiey.

Dnia wczorayszego dowiedzieliśmy się że niektóre gromady kraiu Valais, dotąd spokoyne, chociaż nie przyieły nowey Konstitucyi, wszczowszy rozruch, miasto Sion opanowały. Inni mieszkance biorą się do broni dla poskromienia insurgentow. W Cantonie Lemańskim zaciągać kazano kompanie ochotnikow, które dziś wieczorem wyszedłszy pośpieszą na ratunek. Przez miasto nasze przechodziły woyska Francuzkie do Berny zmierzaiące. Poseł Francuzki Deportes wymógł u Genueńczykow, ażeby współziomkow swoich: Yvernois i Mallet du Pan ogłosili wygnańcami z Oyczyzny bez powrótu.

z Genui 24. Kwietnia z Gazety Frankfortskiey.

Wyrokiem zgromadzenia Prawodawczego kray Liguryiski został podzielony na 20. Powiatow, z których każdy mieć będzie oddzielny sąd cywilny, i kryminalny. Drugi edikt pozwala Parafiom wykupować srebra Koscielne i inne drogie sprzęty rekwizycyą zaięte; nie zapewnia przecie że raz drugi zabrane nie będą. z Rzymu piszą, że Charrier jeden z Kommissarzow armii Włoskiey, diwizyi Generała Cervoni, uciekł, osądzono na śmierć jako łupieżcę doświadczonego.

z Hagi 13. Maia z Gazety Leydeńskiey.

We wszystkich portach Rpltey mianowicie Texel i Flessingue nie przestaią uzbraiać wiele rozmaitey wielkości woiennych okrętow. Przewozowych 200. stoi w zupełney gotowości; każdy jest osadzony 2. armatami. Nie małą uczuliśmy pociechę dowiedziawszy się, że Admiralicya zabrane nam statki rybackie uwolnić kazała. Zgromadzenie Batawow Konstitucyine odmieniło się w Prawodawcze. Trzecia tylko część Deputowanych ustąpi mieysce nowo wybranym Reprezentantóm.

Od granic Szwaycarskich 9. Maja z Gazety Frankfortskiey.

Wiadomość o podpisanym broni zawieszeniu między armią Francuzką i 5. Cantonami, potwierdziła się zupełnie. D. 4. t. m. Generał en chef Schavenbourg zawarł kapitulacyą z Deputowanemi. którzy z Glaris, Schwitz, i Zug przyby i do ego obozu. Przyimuią zwyciężcom narzuconą sobie Konstitucyą, lecz z drugiey strony Generał nieprzyiacielski uwolnił ich od płacenia kontribucyi, i kwaterowania w kraiu woysk Francuzkich.

Za podpisaniem tey kapitulacyi, lud przyioł konstitucyą d. 6. w Glaris, Zug Schwitz, i S. Gall jako też w znaczney części Powiatow Toggenburg, Thurgau, Cantonu Appenzell. W Unterwald i Uri wołani na radę mieszkance przychylić się woleli do pokoiu, niżeli woyny przedłużeniem kray wystawiać na powszechne zniszczenie, jakiego już doznały sąsiedzkie Prowincye. Tak więc rzecz ukończoną została.

z Madritu 23. Kwietnia z Gazety Frankfortskiey.

Nadto wczesne było doniesienie o oddaleniu się Xcia Pokoiu do Prowincyi Grenady; bawi dotąd w Aranjuez, często bywa na pokoiach Królewskich, i zawsze przyimowany jest z wielkiemi względami. Przykry jest nowym Ministrom ten widok dla tego też staraią się usilnie, ażeby Xiąże jak nayrychley został oddalonym od Dworu; ale on do tych czas zdaie się lekce ważyć usiłowania swoich nieprzyiacioł.